

En Josep Maria Roca és fill de Santpedor, si bé actualment resideix a Navàs, on té ubicat el seu estudi. Les dues poblacions se situen a la comarca del Bages, on un equip d'un total de cinc persones constitueix la base del treball del nostre protagonista, que té molt clar que un arquitecte no s'ha de limitar a treballar en la localitat on tingui situat el despatx, sinó **"allà on li encarreguin una feina que li agradi"**. Assegura que el fet de col·laborar amb entitats o particulars privats, com succeeix en el seu cas, és la màxima garantia de llibertat: **"De la mateixa manera que el client tria l'arquitecte, jo puc triar el client"**. És aquesta llibertat la que ha ofert al nostre entrevistat la possibilitat d'ampliar el seu camp d'actuació als municipis de tota la comarca, fins i tot a la capital catalana.

Per què tanta gent recorre als serveis d'en Josep Maria Roca? La formació del nostre interlocutor n'és el millor aval. No content amb els títols d'aparellador i arquitecte, compta amb un màster en direcció d'empreses, que assegura que l'ha **"enriquit"** en gran mesura. Ell té molt clara la necessitat de **"descobrir"** constantment coses noves: **"Si no, quan arribes als cinquanta anys, t'adones de tot el que t'has perdut"**. Heus aquí que defensi l'aprenentatge de qualsevol disciplina, per remota que pugui semblar: **"Hi ha qui critica el fet que a l'escola s'ensenyi llatí, però tot coneixement atorga una gran contribució a qualsevol ofici. Potser, en un futur, acabars utilitzant aquelles nocions involuntàriament"**.

En el cas del nostre entrevistat -i en el de tots els seus companys de professió-, és evident que els coneixements artístics adquireixen una importància majúscula: **"Nosaltres, com qualsevol altre professional, hem de saber moltes coses. Un arquitecte que et digui que no té per què aprendre música, no entén res"**. I continua: **"L'arquitectura és molt més que el fet constructiu, és un fet social que condiciona moltes altres coses"**. També afirma que **"no hem de perdre de vista que els qui la utilitzen són éssers humans"**. Amb això el nostre interlocutor vol dir-nos que en tot moment cal plantejar-se aquest art com una cosa **"amb un efecte quotidià"**. Pel que fa a aquesta complexa totalitat que conforma l'art de la construcció, lamenta que, en general, el públic no tingui en compte la **"globalitat"** de l'ofici d'arquitecte: **"Darrere de qualsevol obra hi ha un esforç intel·lectual que inclou molts camps"**.

El concepte d'arquitectura també implica la necessitat d'integrar les obres al paisatge, una necessitat que esdevé especialment òbvia en un context com el nostre, caracteritzat per un clima envejable: **"Els mediterranis fem molta vida a l'exterior. La gent entra en contacte en els centres de relació, que no són altres que els carrers i les places"**. Així doncs, els tentacles de l'arquitectura van molt més enllà del simple habitatge, **"que ha d'anar acompanyat d'un entorn cuidat"**.

De la mateixa manera que una llar ha d'adaptar-se al lloc on està ubicada, les condicions d'un habitatge han de ser les adequades als hàbits de la població, que evolucionen amb els anys: **"Abans la gent es comunicava més que ara. Actualment ens passem hores i hores davant de la televisió... Penso que potser el que precisa-**

ment ara cal a les famílies és disposar d'una sala on poder intercanviar opinions".

És evident que l'evolució de les tendències també afecta l'entorn de l'habitatge. Un exemple n'és el tan criticat ús de formigó per a la construcció de places, un tema respecte del qual el nostre convidat es revela tolerant: **"El fet que una plaça sigui tova o dura depèn del marc on s'hagi d'integrar. De tota manera, penso que de vegades tendim a abusar dels materials tecnificats en detriment del que ens ha donat la natura"**. La seva posició sobre l'ús de determinades primeres matèries és així de clara: **"Una paret de pedra pot tenir tant calli i tanta categoria com si la fas de qualsevol altre material, encara que aquest sigui molt més car"**.

El nostre protagonista predica amb l'exemple, mitjançant projectes com la sala d'exposicions i el taller d'orfebreria que va realitzar per al seu amic Enric Majoral: **"Vam respectar l'arquitectura i els materials autòctons de Formentera, sense agredir la població amb un edifici impactant. Volíem que la gent que hi anés se sentís relaxada"**. Són coses com aquesta les que porten en Josep Maria Roca a definir-se com un arquitecte **"humanista: és molt important trepitjar el lloc on penses construir i parlar amb la gent per treure'n conclusions"**. I és que, per a l'artista que ens acompanya, **"cada encàrrec té una història al darrere"**.

I parlant d'història, en Josep Maria reivindica, en arquitectura, la necessitat de **"no oblidar el passat: ara estem utilitzant morters de calç que ja feien servir els romans, tot i els avenços de la tecnologia"**. Així, defensa l'adjectiu **"útil"** en detriment del que anomenem **"modern"**, tot argumentant que **"hem anat massa lluny amb el disseny"**. Pel que fa a la forma, es mostra poc partidari dels recargolaments: **"Han d'estar molt justificats perquè m'agradin. De vegades volem fer coses originals sense cap raó aparent"**.

Tanmateix, insisteix que hi ha edificis en què la innovació resulta un autèntic encert. Un cas en què l'originalitat ha donat peu a una autèntica joia és, segons el seu parer, el del museu Guggenheim de Bilbao: **"Es podria visitar sense que hi hagués res exposat; és com si l'obra d'art estigués fora i no dins. Representa un pas endavant en el món de l'arquitectura"**. D'aquesta manera, ens demostra que, tot i considerar-se un arquitecte **"clàssic"**, no considera que la tradició hagi d'estar sempre present en l'art: **"El que importa és el símbol, allò que l'obra vol representar"**.

Després d'una llarga trajectòria professional, la conclusió del nostre protagonista no pot ser més diàfana: **"He treballat i he estat feliç"**. Cal entendre la sentència que formula per a les noves generacions com a genuïnament vitalista, venint com ve d'un home que sap gaudir de la vida: **"Qualsevol cosa que facis et condiciona el futur"**. Aquest és en Josep Maria Roca, nascut i resident a la comarca del Bages, un arquitecte vocacional que ha expandit la seva obra més enllà de la terra que l'ha vist néixer i treballar. Un arquitecte vocacional que constantment ens fa partícips de l'esperit artístic que l'envaeix: **"Si m'escapo, em trobareu a la ciutat de Florència"**. Qui avisa no és traïdor.

“Un arquitecte que et digui que no té per què aprendre música, no entén res: l'arquitectura és molt més que el fet constructiu, és un fet social que condiciona moltes altres coses”

Josep Maria Roca Marsinyach - Navàs (Bages)